

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BİLECİK İL ÖZEL İDARESİ
2016 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2017

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	14
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	15
8.	EKLER.....	23

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2016 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	1
Tablo 2: 2016 Yılı Ödenekler Tablosu	1
Tablo 3: 2016 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	2
Tablo 4: Milli Eğitim İl Müdürlüğü Cari Giderleri Tablosu	18

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mali Yapı

Bilecik İl Özel İdaresi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinden birisi olup, faaliyetlerini 2016 yılı bütçesi ile verilen ödenekler ve ilgili kanunlarla merkezi idareden aktarılan diğer kaynaklarla yürütmektedir.

Bu kapsamda Bilecik İl Özel İdaresinin 2016 yılı bütçesiyle 30.000.000,00 TL gelir ve ödenek öngörülmüş olup, 54.649.218,12 TL 2015 yılından devreden ödenek, Merkezi İdare Bütçesinden kullanım amacı belirlenmiş yatırımlar için aktarılan toplam 81.354.799,82 TL ödenek, ek bütçe ile verilen 6.802.000,00 TL ek ödenek ile birlikte yılı ödenekleri 172.806.017,94 TL'ye ulaşmıştır.

Bilecik İl Özel İdaresinin sunulan mali tablolarına göre 2016 yılı Gelir ve Gider durumu aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2016 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Gelir Türü	Tahmini	Gerçekleşen
Vergi Gelirleri	140.000,00	545.537,76
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	535.000,00	1.457.267,03
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Diğer Gelirler (Tahsisli)	0,00	81.354.799,82
Diğer Gelirler	29.325.000,00	35.506.762,09
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00
TOPLAM Öz Gelir	30.000.000,00	118.864.366,70
TOPLAM Genel Gelir	30.000.000,00	118.864.366,70

Tablo 2: 2016 Yılı Ödenekler Tablosu

Bütçe ile Verilen Ödenek	Önceki Yılandan Devreden Ödenekler	Merkezi İdareden Aktarılan Ödenekler	Ek Ödenek	Yıl İçinde İptal Edilen ödenek	Net Bütçe Ödenegi Toplamı	Bütçe Gideri Toplamı	Sonraki Yıla Devreden Ödenek
30.000.000,00	54.649.218,12	81.354.799,82	6.802.000,00	0,00	172.806.017,94	87.880.353,20	84.333.986,79

Merkezi yönetim kapsamındaki idareler tarafından ödenek gönderilmek suretiyle bir takım hizmetlerin il özel idareleri eliyle gerçekleştirilmesi 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6'ncı maddesine eklenen ek fıkra ile mümkün kılınmıştır. Bu fıkra hükmünce aktarılan ödenekler nedeniyle öngörülen bütçe büyüklüğü ile gerçekleşen bütçe büyüklükleri arasında çok büyük farklılıklar oluşmaktadır. Bütçe hazırlık aşamasında merkezi yönetim kapsamındaki idarelerden yatırım projeleri karşılığında ne kadar ödenek gönderileceği bilinmediğinden bütçe rakamları gerçekçi olmamaktadır. Aktarma yoluyla gelen nakit gelir ve ödenek kaydedilmek suretiyle bütçeleştirilmektedir. Dolayısıyla il özel idarelerinin yılı bütçeleriyle öngörülen rakamlarla bütçe gerçekleştirmeleri arasında fark bulunmaktadır.

Tablo 3: 2016 Yılı Bütçe Giderleri Cetveli

Gider Türü	Bütçe Tahmini	Gerçekleşen Gider
Personel Giderleri	6.820.718,40	23.042.669,26
Sosyal Güv. Kurumlarına Devlet Prim Gideri	796.960,00	3.115.293,93
Mal ve Hizmet Alım Gideri	10.442.796,60	12.935.160,58
Faiz Giderleri	500.000,00	644.972,52
Cari Transferler	2.743.525,00	2.926.532,42
Sermaye Giderleri	7.018.000,00	45.215.724,49
Sermaye Transferi	0,00	0,00
Yedek Ödenekler	1.678.000,00	0,00
TOPLAM	30.000.000,00	87.880.353,20

Kurumun 2016 yılı faaliyet gideri 40.598.555,59 TL, 2016 yılı faaliyet geliri 118.984.368,63 TL olup, 78.385.813,04 TL gelir fazlası olarak gerçekleşmiştir.

Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Bilecik İl Özel İdaresi mali işlemlerini 5018 sayılı Kanunla belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Söz konusu 49'uncu maddenin son fıkrasında ise muhasebe işlemlerine, hesap planlarına ve işlemlerin muhasebeleştirilmesinde kullanılacak belgelerin şekil ve türlerine ilişkin düzenlemenin mahalli idareler için İçişleri Bakanlığınca yapılacağı hükmü getirilmiştir. Bu kapsamda il özel idarelerince de uygulanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çıkarılmıştır.

Bilecik İl Özel İdaresinde mali işlemlerle ilgili muhasebe kayıtları Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde İçişleri Bakanlığının sunduğu e-İçişleri otomasyon sistemi üzerinden yürütülmekte olup, mali nitelikteki hesap ve işlemleri Mali Hizmetler Müdürlüğüne gerçekleştirilmektedir.

2016 yılı denetimi kapsamında Bilecik İl Özel İdaresi tarafından “Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Banka mevcudu tespit tutanağı
- Alınan çekler sayım tutanağı
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı
- Teminat mektupları sayım tutanağı

- Değerli kağıtlar sayım tutanağı
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu
- Faaliyet sonuçları tablosu
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Bilecik İl Özel İdaresince Diğer Kamu İdarelerine Tahsis Edilen veya Diğer Kamu İdarelerince Tahsisli Kullanılan Taşınmazlarla İlgili Tahsis İşlemlerinin Muhasebeleştirilmemesi

Bilecik İl Özel İdaresi'nin mülkiyetinde olmakla birlikte diğer kamu kurumlarına veya diğer kamu idarelerinin mülkiyetinde olmakla birlikte il özel idaresine tahsis işlemine konu olan taşınmazlara ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılmadığı ve mali tabloların söz konusu varlıklara ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmadığı görülmüştür.

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 64/d maddesi uyarınca İl Özel İdareleri kendilerine ait taşınmaz malları asli görev ve hizmetlerinde kullanmak ve süresi 25 yılı geçmemek üzere diğer kamu kurum ve kuruluşlara tahsis edebilir. Diğer taraftan kamu kurum ve kuruluşları tarafından görev alanına giren işlerde kullanılmak üzere İl Özel İdarelerine de taşınmaz tahsisi yapılabilir. Bu meyanda tahsis edilen veya tahsisli kullanılan taşınmazların mali tablolarda görünmesini teminen gerekli muhasebe kayıtların yapılması gerekmektedir.

Nitekim, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 130 ve 132 nci maddeleri ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 188-189-190-191-192nci maddelerinde tahsis edilen taşınmazların niteliklerine göre, 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252-Binalar Hesabında izleneceği belirtilmiştir. Bu amaçla Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında yardımcı hesaplar belirlenmiş ve tesis edilen 02-Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar, 03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar yardımcı hesaplarında kamu idaresince takip edileceği hükmüne yer verilmiştir.

Bilecik İl Özel İdaresinin muhasebe kayıtlarında 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252- Binalar Hesabında 02 ve 03 kodlu yardımcı hesaplar kullanılmamış olduğundan Tahsisli Taşınmazlar hakkında doğru ve güvenilir bilgi alınamamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Diğer kamu idarelerine tahsis edilen veya diğer kamu idarelerince tahsisli kullanılan taşınmazlarla ilgili tahsis işlemlerinin muhasebe kayıtları için gerekli çalışmalarına başlanacaktır" denilmektedir

Sonuç olarak diğer kamu idarelerine tahsis edilen taşınmazlarla ilgili yardımcı hesaplara ait muhasebe işlemlerinin yapılması konusunda idare ile görüş birliğine varılmıştır.

Ancak 2016 yılı mali tablolarında 250- Arazi ve Arsalar Hesabı, 251- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile 252- Binalar Hesapları ile ilgili hata devam etmektedir.

BULGU 2: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında İzlenmekte Olan Yatırımlardan Tamamlananların, Bu Hesaptan Düşülüp İlgili Hesaplara Aktarılmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 204 üncü maddesinin 1 nci fıkrasında; yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenen maddi duran varlıkların, geçici kabul işlemi tamamlandıktan sonra ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

Adı geçen yönetmeliğin “Hesabın Niteliği” başlıklı 205 inci maddesinde aynen;

"(1) Yapılmakta olan yatırımlar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1) Gerek yılı içerisinde gerekse yıllara sari olarak yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak tutarlar, bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaplara, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

2) Söz konusu tutar taahhütler hesabında izlenen bir taahhüde ilişkin bir ödeme ise, 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabına borç, 920-Gider Taahhütleri Hesabına alacak kaydedilir.

3) Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce mevcut olan yapılmakta olan yatırımlardan envanteri yapılanların tespit edilen değerleri bu hesaba borç, 500-Net Değer/Sermaye Hesabına alacak kaydedilir. Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği yıldan önce başlayan ve hakediş ödemesi yapılan işlere ait tutarlar, ilk hakediş ödemesinde bu hesaba borç, 500-Net Değer/Sermaye Hesabına alacak kaydedilir.

4) Yapılmakta olan yatırımlar hesabında kayıtlı tutarların yılsonunda enflasyon düzeltilmesine tabi tutulması sonucu varlığın değerinde ortaya çıkan artışlar bu hesaba borç, 698-Enflasyon Düzeltmesi Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarlar bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilir.

2) Henüz tamamlanmadan satış, devir ve benzeri yollarla elden çıkarılan tutarlar, bir taraftan kayıtlı değeri bu hesaba, elden çıkarma bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına alacak, elden çıkarma bedeli 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara, elden çıkarma bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumsuz fark 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan elden çıkarma değeri 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir." denilmektedir.

Yönetmeliğin bu hükümlerine rağmen 2016 yılı Bilançosunda 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında yer alan 143.865.838,94 TL tutardan geçici kabulü yapılan işlere ilişkin olanların bu hesaptan düşülerek ilgili varlık hesaplarına aktarılması işleminin yapılmadığı anlaşılmaktadır. Bahse konu eksik işlemler dolayısıyla Bilecik İl Özel İdaresinin yıl sonunda düzenlenen mali tabloları üzerinde 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı gerçek durumu göstermemektedir. Bu durum Bilecik İl Özel İdaresi'nin halen yürütmekte olduğu yatırımların gerçek değerinin mali tablolarda olduğundan çok görünmesine yol açtığı gibi, bu yatırımların tamamlanması ile aktarılacağı ilgili varlık hesabının da (başka kurumlar adına yürütülenler için de ilgili kurumun varlık hesaplarının) olduğundan düşük görünmesine neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmekte olan yatırımlardan tamamlanmış olan yatırımların, 2017 Mali Yılından itibaren ilgili varlık hesaplarına aktarılması işlemine başlanılmıştır" denilmektedir.

Sonuç olarak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre; yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenen maddi duran varlıkların, geçici kabul işlemi tamamlandıktan sonra ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacağı konusunda idareyle görüş birliğine varılmıştır. Ancak 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı açısından 2016 yılı mali tablolarındaki hata devam etmektedir.

BULGU 3: Bilecik İl Özel İdaresinin Mülkiyetinde Bulunan Taşınmazların Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik Hükümlerine Göre Yapılması Gereken Envanter ve Değerleme İşlemlerinin Tamamlanmaması ve İlgili Hesaplara Kaydının Yapılmaması Nedeniyle Mali Tablolarda Taşınmazlarla İlgili Hesapların Doğru Bilgi Sunamaması

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait taşınmazların kaydına ve icmal

cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslarla ilgili olarak 13.09.2006 tarih ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır. 01.01.2006 tarihinden itibaren geçerli olan bu yönetmelik 02.10.2006 tarih ve 26307 nolu Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ancak 2006 yılından 2014 yılına kadar geçen sürede yönetmelikte öngörülen kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan taşınmazların miktar ve cins olarak kayıt altına alınması ile ilgili işlemler tamamlanamamıştır. Ayrıca kayıt altına alınan taşınmazların sadece bir kısmı ilgili varlık hesaplarında kayıt altına alındığından kamu idareleri mali tablolarının taşınmazlar hakkında tam ve doğru bilgi sunması da sağlanamamıştır.

Bu durum nedeniyle Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin bazı maddeleri 03.06.2014 tarih 2014/6455 sayılı BKK ile değiştirilmiştir.

Buna göre Yönetmeliğin değişik 5'inci maddesinin birinci fıkrasında; *“taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır.”* hükmü getirilmiştir.

Yine söz konusu 5'inci maddeye getirilen ek ikinci fıkrada da kayıt işlemlerinde esas alınacak değerlendirme kriterleri belirlenmiştir. Buna göre tapuda kayıtlı taşınmazlardan maliyeti belirli olanların maliyet bedeli, maliyet bedeli belirlenemeyenlerin rayiç değeri, bu iki değeri belli olmayanlar ile fıkrada sayılan diğer taşınmazların ise iz bedeli üzerinden kayıtlara alınması gerekmektedir.

Taşınmaz kayıtları bu şekilde yapıldıktan sonra bu kayıtlar muhasebe birimlerine gönderilerek ilgili varlık hesaplarına kaydedilmesi sağlanacaktır. Nitekim Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 187nci maddesinde maddi duran varlıkların hesaba alınması ile ilgili işlemler ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Kamu idarelerince taşınmazların envanterinin yapılmasına tüm taşınmazların tespiti ile başlanması gerekmektedir. Ancak taşınmazın tapudaki kayıtları ile mevcut kullanım şeklinde farklılıklar olabilmektedir. Örneğin tapuda arsa olarak kayıtlı bir taşınmazın üzerine okul inşa edildiği halde kayıtlara bu durum yansımamış olabilmektedir. Tapu kayıtları ile mevcut kullanım şekillerinin uyumlu hale getirilmesi işlemi cins tashihi olarak nitelendirilmekte olup, bu işlem kamu idarelerinin başvurusu üzerine tapu idarelerince gerçekleştirilmektedir. Ancak burada imar ve iskân izni ile ilgili sorunların yanı sıra ciddi bir harç bedeli ödenmesi durumu

ortaya çıkmaktadır. Harç bedeli ödenmesi konusunda kamuya bu kapsamda bir muafiyet sağlanmadığı için de bu zorunluluklar yerine getirilememektedir.

Bu konudaki sorunun çözülebilmesi için yönetmeliğin “Cins Tashiherinin Yapılması” başlıklı 10. maddesinin 1’inci fıkrasında aynen “*Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır.*” hükmü getirilmiştir. Bu hükümle cins tashihi işlemleri tapu kayıtlarından bağımsız hale getirilmiş ve taşınmazların kamu idarelerince mevcut kullanım şekliyle kaydının yapılarak mali tablolarında gösterilmesine öncelik verilmiştir. Böylece kamu idarelerinin tapu kayıtları bakımından cins tashihi ile ilgili işlemleri daha sonra yapmalarına olanak sağlanmıştır.

Kamu taşınmazlarının kayda alınmasıyla ilgili kriterler bu şekilde olmakla birlikte yönetmelik değişikliğinin yürürlüğe girdiği 19.06.2014 ile tüm işlemlerin yerine getirilmesi için tanınan süre olan 31.12.2016 tarihine kadar olan geçiş sürecinde de idarelere yapılması gereken bazı görevler verilmiştir.

Buna göre söz konusu Yönetmeliğin “Mevcut Taşınmazların Kaydına İlişkin İşlemler” başlıklı Geçici 1’inci maddesi ile mevcut taşınmazların kaydında esas alınacak değerlerle ilgili geçici düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan düzenlemede;

“(1) Yönetmeliğin 5’inci maddesinin ikinci fıkrasına göre maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gereken taşınmazlar bu değerler üzerinden kayıtlara alınincaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden ve aşağıdaki şekilde kayıtlara alınır:

a) Taşınmazların fiili envanteri emlak vergi değerleri üzerinden kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince, mevcut kullanım şekilleri esas alınarak en geç 30/09/2014 tarihine kadar tamamlanır ve bu Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve icmal cetvellerine kaydedilir.

b) Fiili envanteri yapılan taşınmazlara ait bilgiler muhasebe kayıtları yapılmak üzere ilgili muhasebe birimlerine verilir. Muhasebe birimleri, kayıtlı taşınmazları ilgili hesaplardan 01/10/2014 tarihi itibarıyla çıkarır ve aynı tarihte fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarını yapar.

(2)Yönetmeliğin 5’inci maddesine göre yapılması gereken işlemler 31/12/2016 tarihine kadar tamamlanır.” denilmektedir.

Düzenleme ile ilgili ayrıntılı açıklamaya Muhasebat Genel Müdürlüğünün 25.07.2014 ve 16.09.2014 tarihinde yayınlanan Taşınmaz Envanteri konulu genel yazılarında yer verilse de birçok kamu idaresi tarafından 01.10.2014 tarihi itibarıyla yapılması gereken işlemler yapılamamıştır.

Sonuçta kamu idarelerince 31.12.2016 tarihine kadar tüm taşınmazların tespiti, mevcut kullanım şekliyle kayda alınması, maliyet, rayiç ya da iz bedellerinin tespiti ile muhasebe birimlerince ilgili varlık hesaplarına kayıt ve güncelleme işlemlerinin tamamlanması gerekmekte iken 17.03.2017 tarih ve 30010 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 06.02.2017 tarih ve 2017/9854 nolu Bakanlar Kurulu Kararı ile mezkûr yönetmeliğin geçici 1'inci maddesinin 2'inci fıkrasında yer alan 31.12.2016 ibaresi 31.12.2017 şeklinde değiştirilmiş ve 01.01.2017 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu madde metni “(2) Yönetmeliğin 5nci maddesine göre yapılması gereken işlemler 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanır.” şeklinde olup, ek süre yönetmeliğin sadece 5'inci maddesinde yer alan taşınmazların değer tespiti ile ilgili işlemler için verildiğinden taşınmazların mevcut kullanım şekliyle kayda alınması ve varlık hesaplarına kaydedilmesinin tamamlanmış olması gerekmektedir.

Yukarıda açıklanan Yönetmelik hükümleri kapsamında yapılan tespitler şu şekildedir.

Bilecik İl Özel İdaresinin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlarla ilgili olarak 2015 yılında emlak vergisi değeri üzerinden kayıtlar yapılmış, mevcut taşınmazların değer tespitine yönelik olarak da defterdarlık ve belediye nezdinde girişimde bulunularak değer tespitleri yapılmış, bunlar taşınmaz modülünde ayrı bir forma kaydedilmiştir. Ayrıca Yönetmelik eki (ek-2) Tapuda kayıtlı olan taşınmazlar formu ve (ek-3) Tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar formu düzenlenmekle birlikte ek 7 icmal cetveli düzenlenip muhasebe birimine intikal ettirilmemiştir.

Bu tespitler ışığında Bilecik İl Özel İdaresine ait taşınmazların envanterinin tamamlanmadığı, mevcut kullanım şekli ile ilgili cetvellere kaydının ve ilgili varlık hesaplarında gösterilmesinin sağlanmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumda kamu idaresinin 2016 yılı kesin mizan ve bilançosunda yer alan 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252-Binalar Hesabı, 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabı ve 500- Net Değer Hesabında yer alan tutarlarla ilgili hatalı durum devam etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "İdare mülkiyetinde bulunan taşınmazların; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik Hükümlerine göre yapılması gereken envanter ve değerlendirme işlemlerinin tamamlanarak ilgili hesaplara kayıt yapılması için gerekli çalışmalara başlanılacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak taşınmazların envanter ve değerlendirme işlemlerinin tamamlanması ve ilgili hesaplara kaydının yapılması konusunda idare ile görüş birliğine varılmıştır. Ancak 250- Arazi ve Arsalar Hesabı, 251- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252- Binalar Hesabı, 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabı ile 500- Net Değer Hesapları açısından 2016 yılı mali tablolarındaki hata devam etmektedir.

BULGU 4: Maddi Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 187, 191, 193, 195, 197, 199, 201, 202, 203, 223, 228 ve 229'uncu maddelerinde maddi duran varlıkların, genel nitelikleri, uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranlarının ne şekilde tespit edileceği, ayrılan amortisman tutarının gider olarak muhasebeleştirilmesi gerekliliği, varlıkların amortisman değerinin ne olduğu, kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların amortisman tutarlarının ne olduğu açıklanmıştır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin "*Varlıklara ilişkin ilkeler*" başlıklı 9'uncu maddesinin (d) fıkrasında da bilançoda duran varlıklar ana hesap grubu içinde yer alan maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ile diğer duran varlıkların maliyetlerini, bunlardan yararlanılan dönemlere dağıtmak amacıyla, her dönem ayrılan amortismanların birikmiş tutarlarının bilançoda ayrıca gösterileceği ifade edilmiştir.

Hangi duran varlıkların amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin esas ve usuller ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranlarının duran varlık çeşitlerine göre Bakanlıkça belirleneceği yine Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 29'uncu maddesinde hükme bağlanmıştır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin amortisman işlemlerine ilişkin hükümlerinde belirtilen, Maliye Bakanlığına tanınan amortisman süre, yöntem ve oranlarını belirleme yetkisi ise Bakanlığın Vergi Usul Kanununun 318'inci maddesindeki yetkisinden gelmektedir. Maliye Bakanlığı bu yetkisini 333, 339, 365, 389, 399 ve 418 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği çıkartarak

kullanmış ve tebliğ eki listelerde amortisman uygulamasına ilişkin gerekli açıklamalara yer vermiştir.

Amortisman ve tükenme payı ayırma yöntemleri ise 04 kasım 2015 tarihli 29522 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliğinde (Sıra No: 47) açıklanmıştır

Yukarıda açıklanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile bahsi geçen Vergi Usul Kanunu Tebliği ve Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliğinin amortisman işlemlerine ilişkin hükümlerine aykırı olarak maddi ya da maddi olmayan duran varlıklar için amortisman ayrılmaması sonucu Bilecik İl Özel İdaresinin varlıklarını gösteren;

251- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı

252- Binalar Hesabı

253- Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı

254- Taşıtlar Hesabı

255- Demirbaşlar Hesabı ile

294- Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'na ilişkin amortisman miktarlarını gösteren

257- Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)

299- Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-) nın

yıl içinde ve yıl sonunda düzenlenecek mali tablolarda gerçek değerleri ile yer almamasına yol açmaktadır.

Aynı zamanda amortisman uygulaması sonucu Giderler Hesabına yansması gereken amortisman giderleri kadar 630-Giderler Hesabı,

Dönem sonunda 630-Giderler Hesabının yansması sonucu oluşacak faaliyet sonuçlarını gösteren 690-Faaliyet Sonuçları Hesabı,

Faaliyet sonuçlarının bakiyeleri üzerinden değerlendirilecek dönem faaliyet sonucunu gösteren 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı ya da 591-Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-),

Yılı dönem faaliyet sonucuna göre yılı geçtikten sonra önceki yıllar faaliyet sonuçlarını takip etmek için kullanılan 570-Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı ya da 580-Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı (-),

Geçmiş yıllar olumlu ya da olumsuz faaliyet sonuçlarının 5 yıl sonunda net değere aktarılması gerektiğinden, 5 yıllık süreyi doldurmuş geçmiş dönemler için 500- Net Değer/Sermaye Hesabı,

Mali tablolar üzerinde gerçeği yansıtmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Vergi Usul Kanunu Tebliği ile Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin amortisman işlemlerine ilişkin hükümlerine göre; idarenin varlıklarını gösteren hesapların yıl içinde ve yıl sonunda düzenlenecek mali tablolarda gerçek değerlerini yansıtması için gerekli çalışmalara başlanılacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak maddi duran varlıklar için amortisman ayrılması konusunda idare ile görüş birliğine varılmıştır. Ancak 257- Birikmiş Amortismanlar Hesabı, 299- Birikmiş Amortismanlar Hesabı, 500- Net Değer Hesabı, 570-Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı ve 590- Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabında yer alan tutarlarla ilgili hatalı durum devam etmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Bilecik İl Özel İdaresinin 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: 3213 Sayılı Maden Kanunu'nun Devlet Hakkı ve Özel İdare Payı Başlıklı 14'üncü Maddesine Göre Bazı Ruhsat Sahiplerince Söz Konusu Maddede Belirlenen Oranlar Üzerinden Hesaplanacak Payın Devlet Hakkı Olarak Maden İşleri Genel Müdürlüğüne Yatırılması Gerekirken Yatırılmaması, Dolayısıyla Söz Konusu Devlet Hakkından Maden İşleri Genel Müdürlüğüne İl Özel İdaresi Hesabına Aktarılması Gereken Payların da Aktarılmaması

3213 sayılı Maden Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinde "Devlet Hakkı: Maden istihracı ile sağlanacak gelirden Devlet payına düşen kısım" şeklinde tanımlanmıştır. Aynı Kanun'un 14'üncü maddesine göre Maden İşleri Genel Müdürlüğüne, ruhsat verdiği madenlerle ilgili olarak ruhsat sahiplerince her yıl Nisan ayının sonuna kadar satış bilgi formu verilmesi, satış bilgi formundaki hasılatlara göre de söz konusu 14'üncü maddede saptanan oranlara göre bulunacak "Devlet Hakkı"nın her yıl Haziran ayı sonuna kadar ruhsat sahipleri tarafından Maden İşleri Genel Müdürlüğüne yatırılması gerekmektedir. Aynı Kanun'un yine 14'üncü maddesine 10.06.2010 Tarih ve 5995 sayılı Kanun'la getirilen ek fıkreda; "Ruhsat sahibi tarafından yatırılan Devlet hakkının % 25'i il özel idare payı olarak ruhsatın bulunduğu ilin özel idaresine, % 25'i ruhsatın bulunduğu bölgeyle sınırlı olarak altyapı yatırımlarında kullanılmak üzere, doğrudan ilgili ilçe veya ilçelerin Köylere Hizmet Götürme Birlikleri hesabına, % 50'si de Hazine hesabına yatırılır." Denilerek madenlerden sağlanacak "Devlet Hakkı"nın kamu gelirleri olarak nasıl pay edileceği açıklanmıştır.

Bilecik İl Özel İdaresine aktarılması gereken 2016 yılı maden payı alacağı tahakkuku 2.749.036,58 TL ve tahsilatı 2.393.461,10 TL şeklinde olup, yatırılmayan maden payı alacağı toplamının 355.575,48 TL olduğu anlaşılmış olup; yatırılmayan payların tamamı için icra takibi başlatılmıştır. Bilecik İl Özel İdaresinin maden paylarından kaynaklanacaklarının tahsili ile ilgili sıkıntılar kurum gelirlerini etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; "2016 yılı maden payı alacağı tahakkuku 2.749.036,36.- TL olup; 2.393.461,10.- TL'si tahsil edilmiş, 355.575,48.- TL'si için icra takibi başlatıldığı, icra takibi başlatılan tutarın 168.534,42.- TL'sinin daha tahsil edilmiş olduğu, kalan tutar için icra takibine devam edilmektedir" denilmektedir.

Sonuç olarak 3213 Sayılı Maden Kanunu'na göre tahakkuk eden maden payının il özel idaresince Maden İşleri Genel Müdürlüğü nezdinde takibi gerekmektedir.

BULGU 2: 6360 Sayılı Kanunla Tüzel Kişiliği Kaldırılarak Bilecik İl Özel İdaresine Devrolunan Küre, Çaltı, Tarpak ve Cihangazi Belediyelerinin Varlık ve Yükümlülüklerinin İlgili Hesaplara Kaydedilmemesi

6360 sayılı Kanunla tüzel kişiliği kaldırılan Küre, Çaltı, Tarpak ve Cihangazi Belediyelerinin Bilecik İl Özel İdaresine devir işlemlerine ilişkin dosyalarının incelenmesinde, devir işlemlerinin mevzuatın öngördüğü şekilde yapılmadığı tespit edilmiştir.

6360 sayılı Kanunun Geçici 2'nci maddesinde aynen;

“.....

(2) Bu madde ile tüzel kişilikleri kaldırılan belediyelerin personeli, her türlü taşınır ve taşınmaz malları, hak, alacak ve borçları il özel idaresine devredilir. Hazinesinin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan Maliye Bakanlığınca, bu maddeyle tüzel kişilikleri kaldırılan belediyelere tahsis edilmiş olanlar, komisyon kararıyla, ihtiyaçlarına göre ilgili il özel idarelerine veya köy tüzel kişiliklerine tahsis edilmiş sayılır.”

denilmektedir.

6360 sayılı kanun kapsamındaki devir ve tasfiye işlemlerinde, uygulama birliği sağlamak ve uygulamadaki tereddütleri kaldırmak amacıyla T.C. Maliye Bakanlığı tarafından 13.03.14 tarih ve 16658907.390 sayılı yazı yayınlanmış ve bu yazı ekinde devir ve muhasebe işlemlerine ilişkin hususlar ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

6360 sayılı Kanun ve Maliye Bakanlığı'nın ilgili yazısı uyarınca, tüzel kişilikleri kaldırılan belediyelerin personeli, her türlü taşınır ve taşınmaz malları, hak, alacak ve borçlarının ilgili il özel idarelerine nasıl devrolunacağı açıkça belirtilmiştir. Ancak yapılan incelemeler sonucunda; Küre, Çaltı, Tarpak ve Cihangazi Belediyelerinin, Bilecik İl Özel İdaresine devirleri sırasında, yukarda sözü edilen yazıda belirtilen usul ve esaslara uygun olarak yapılması gereken muhasebe işlemlerinin hiçbirinin yapılmadığı görülmüştür. Bir başka deyişle, Bilecik İl Özel İdaresi, adı geçen 4 Belediyenin devrinde, muhasebe kayıtlarını kendi

muhasabe sistemine dahil etmemiştir. Bilecik İl Özel İdaresi tarafından gerçekleştirilen tek muhasabe işlemi 117.219,25 TL nakdin 333- Emanetler Hesabına kaydolunması şeklindedir.

Kapatılan Belediyelerle ilgili alacak ve borç işlemleri, 333 Emanetler Hesabında kayıtlı bu nakit ve İller Bankası'nın gönderdiği "Merkezi İdari Vergi Gelirlerinden Alınan Pay"dan yapılan kesintiler yoluyla gerçekleştirilmektedir. Ancak, bu işlemler 333 Emanetler Hesabı ve 630 Giderler Hesabı dışında herhangi bir hesapla muhasabe kayıtlarına yansımamıştır.

Açıklanan nedenlerle;

A) Bilecik İl Özel İdaresi kapatılan Belediyelerle ilgili devir işlemlerine ilişkin yasal yükümlülükleri yerine getirmemiştir.

B) Bilecik İl Özel İdaresinin 2016 yılı sonunda düzenlenen mali tablolarında, Küre, Çaltı, Tarpak ve Cihangazi Belediyelerine ilişkin ve Bilecik İl Özel İdaresi'nin muhasabe kayıtlarına yansıtılması gereken varlık ve yükümlülükler yer almamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "6360 sayılı Kanunla tüzel kişiliği kaldırılarak devrolunan Küre, Çaltı, Tarpak ve Cihangazi Belediyelerinin her türlü taşınır ve taşınmaz malları, hak, alacak ve borçlarının; 6360 sayılı Kanunun Geçici 2'nci maddesi ve Maliye Bakanlığı'nın 13.03.2014 Tarih ve 16658907.390 Sayılı yazıları gereğince yapılması gereken devir ve muhasabe işlemlerine 2017 mali yılı mayıs ayı itibariyle başlanıldığı ve bu konudaki çalışmalarına devam edilmektedir" denilmektedir.

Sonuç olarak tüzel kişiliği kaldırılan belediyelerin her türlü taşınır ve taşınmaz malları ile hak, alacak ve borçlarının devir ve muhasabe işlemlerinin yapılması konusunda idare ile görüş birliğine varılmıştır. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Bilecik İlindeki Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Cari Giderlerini, Kendilerine Tahsis Edilen Cari Ödeneklerin İl Özel İdaresine Aktarılması Suretiyle Gerçekleştirilmesi

Bilecik İlindeki kamu kurum ve kuruluşlarının, Bakanlıklarınca görev alanına giren hizmetleri sağlamak amacıyla tahsis edilen cari ödeneklerini, yatırım ödenekleri gibi Bilecik İl Özel İdaresine aktardığı ve bu suretle cari giderleri gerçekleştirdikleri görülmüştür.

Buna göre, İl Milli Eğitim Müdürlüğü için 2016 yılında gönderilen 10.000,00 TL ödenek ile 229.009,17 TL 2015 yılından devreden cari ödeneklerden (03.2, 03.5, 03.7)

119.881,22 TL si Elektrik, telefon, kırtasiye, internet, sigorta gideri, makine teçhizat bakım ve onarım gideri, yakacak alımı, akaryakıt ve yağ alımı vb. giderler olarak harcandığı tespit edilmiştir.

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun, İl Özel İdaresinin görev ve sorumluluklarını düzenleyen 6'ncı maddesinin Ek fıkrasında; Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşlarının; yapım, bakım ve onarım işleri, devlet ve il yolları, içme suyu, sulama suyu, kanalizasyon, enerji nakil hattı, sağlık, eğitim, kültür, turizm, çevre, imar, bayındırlık, iskan, gençlik ve spor gibi hizmetlere ilişkin yatırımlar ile bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşlarının görev alanına giren diğer yatırımları, kendi bütçelerinde bu hizmetler için ayrılan ödenekleri il özel idarelerine aktarmak suretiyle gerçekleştirebilecekleri; aktarma işleminin ilgili bakanın onayıyla yapılacağı ve bu ödeneklerin tahsis amacı dışında kullanılmayacağı; İşin, il özel idaresinin tabi olduğu usul ve esaslara göre sonuçlandırılacağı hükme bağlanmıştır.

Bilecik merkezi idare kurumlarınca Bilecik İl Özel İdaresine yapılacak aktarmalar, sadece yatırım giderlerinin karşılanması için söz konusu olup, bu madde hükmüne göre cari giderlerin karşılanması amacıyla yapılacak aktarmaların ve bu şekilde cari giderlerin gerçekleştirilmesinin uygun olmadığı değerlendirilmiştir.

Tablo 4: Milli Eğitim İl Müdürlüğü Cari Giderleri Tablosu

YEVMIYE TARİHİ	YEVMIYE NO	AÇIKLAMA	TUTAR
17.10.2016	4189	Kırtasiye Alımları(03.2)	7.628,11 TL
29.11.2016	4845	Kırtasiye Alımları(03.2)	501,50 TL
29.11.2016	4845	Kırtasiye Alımları(03.2)	6.745,45 TL
03.11.2016	263	Su Alımları (03.2)	3.413,65 TL
28.12.2016	5401	Bilgisayar Yazılım Alımları(03.7)	1.528,10 TL
27.10.2016	4347	Tefrişat Bakım Ve Onarım Giderleri (03.7)	44.467,00 TL
22.12.2016	5309	Taşıt Bakım Ve Onarım Giderleri(03.7)	1.888,00 TL
26.12.2016	5349	Telefon/İnternet Abonelik(03.5)	1.249,50 TL
07.10.2016	1445	Posta Ve Telgraf(03.5)	2.310,00 TL
19.10.2016	4228	Posta Ve Telgraf(03.5)	10.000,00 TL

Kamu idaresi cevabında; "Bilecik ilindeki Kamu Kurum ve Kuruluşlarının, Bakanlıklarınca görev alanına giren hizmetleri sağlamak amacıyla tahsis edilen cari ödenekleri, yatırım ödeneği gibi idarenin hesaplarına aktarması ve bütçelenmesini talep etmesi ve kalan ödeneklerin değerlendirilmesi hususu ile ilgili önlem alındığı, ayrıca bu konu ile ilgili olarak Bakanlık görüşünün talep edildiği, alınan aynı görüşler çerçevesinde idareye aktarılan ödeneklerin, tahsis amacı dışında kullanılmayacağı, yalnız yatırım ödeneklerinin aktarılabileceği konuları ile cari ve demirbaş alımı giderlerinin aktarılamayacağı hususu ilgili kurum ve kuruluşlara yazıların yazılmıştır" denilmektedir.

Sonuç olarak 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun "İl Özel İdaresinin görev ve sorumlulukları"nı düzenleyen 6'ncı maddesine göre; İl Özel İdaresine yapılacak aktarmaların, sadece yatırım giderlerinin karşılanması için söz konusu olduğu, bu madde hükmüne göre cari giderlerin karşılanması amacıyla yapılacak aktarmaların ve bu şekilde cari giderlerin gerçekleştirilmesinin uygun olmadığı konusunda idare ile görüş birliğine varılmıştır. Bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: Kiraya Verilen Taşınmazların Kayıtlı Değerlerinin Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabında, Kira Bedellerinin de Maddi Duran Varlıkların Kira Ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabında İzlenmemesi

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 26.11.2014 tarih ve 13278 sayılı genel yazılarında, taşınmazlardan kiraya verilenler için 990- Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının, bu taşınmazlardan elde edilecek toplam kira gelirleri ile irtifak hakkı gelirlerinin yıllar itibarıyla izlenebilmesi amacıyla 993- Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının ihdas edildiği ve bu hesapların yardımcı hesap kayıtlarının yazı Eki 2'de açıklandığı belirtilmiştir.

Söz konusu Muhasebat Genel Müdürlüğü yazısında;

"1-Kiraya verilen taşınmazlar ile üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlara ilişkin belgeler muhasebe birimlerine verildiğinde, kayıtlı değerleri üzerinden 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabının ilgili yardımcı hesabına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak; diğer taraftan toplam kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri (peşin tahsil edilenler hariç) tahsil edileceği yıllara göre

993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilecektir.

2- Dönem sonlarında, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarında kayıtlı tutarlar sürenin güncellenmesi amacıyla bu hesaba borç ve alacak kaydedilecektir.

3- Kira ve irtifak hakkı tesisi gelirleri tahsil edildiğinde 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir. Kira sözleşmesi ya da irtifak hakkı tesisi süresi sona erdiğinde 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç, 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabına alacak kaydedilecektir.

...”

denilmekte ve yazı ekinde örnek muhasebe kayıtlarına yer verilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 990- Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabını açıklayan 475’inci maddesinde de;

“(1) Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır.”

denilmekte, devamında da 476’ncı madde olarak hesabın işleyişine açıklık getirilmektedir.

Her ne kadar Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde yer verilmemiş de olsa 2016 yılı Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında 993- Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı hesap kodları arasında sayılmıştır.

Bilecik İl Özel İdaresinin mülkiyetinde olan gayrimenkullerden kiraya verilenlerin Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında yer alan hesap kodları itibariyle muhasebe kayıtlarında yer alması hem Yönetmeliğin hem de Muhasebat Genel Müdürlüğünün yazıları gereğidir. Ancak bu mülklerin kiralanmasına ilişkin işlemler muhasebe kayıtlarına yansıtılmamıştır.

Kiraya verilen duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden anılan hesaplarda takip edilmemesi nedeniyle Bilecik İl Özel İdaresinin yıl içinde ve yıl sonunda düzenlenen mali tablolarında 990- Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı, 993- Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ve 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı yer almamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; "Kiraya verilen taşınmazların kayıtlı değerlerinin 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabında, kira bedellerinin ise 993- Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabında izlenmesi için çalışmalara başlanılacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak kiraya verilen taşınmazların muhasebe kayıtları konusunda idare ile görüş birliğine varılmıştır. Ancak 990- Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı, 993- Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ile 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesapları açısından 2016 yılı mali tablolarındaki hata devam etmektedir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 5: İç Kontrol Sistemine İlişkin Mevzuat Gereklarinin Yerine Getirilmemesi

Kurumda iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde, yürürlükteki iç kontrol mevzuatı gereklerinin yerine getirilmediği tespit edilmiştir. Şöyle ki, Maliye Bakanlığı tarafından 31.12.2005 tarihli ve 26040–3 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayınlanan ve 01.01.2006 da yürürlüğe giren İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların “İç Kontrol Standartları” başlıklı 5 inci maddesinde: “İç kontrol standartları, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir ve yayımlanır. İdareler, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlüdür. Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebilir.” hükmü yer almaktadır. Mezkûr hüküm gereği Maliye Bakanlığı, Kamu İdarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla gerekli standart ve temel şartları belirlemiş ve “Kamu iç Kontrol Standartları Tebliği” adı altında 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yayınlamıştır. Buna göre, Özel İdarenin, “Kamu iç Kontrol Standartları”na uyumlu bir İç Kontrol Sistemi oluşturmak üzere, yapması gereken çalışmaları belirlemesi, bu çalışmalar için eylem planını oluşturması, gerekli prosedür ve düzenlemeleri hazırlayarak söz konusu çalışmalarını takip etmesi gerekmektedir. Gerek 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gerekse bu Kanuna dayanılarak Maliye Bakanlığınca düzenlenen İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda, İç kontrol sistemi ile ilgili yetki ve sorumluluklar

tanımlanmıştır. Buna göre, Üst yöneticiler, yukarıda bahsedilen iç kontrol sisteminin kurulması ve gözetilmesinden, harcama yetkilileri, görev ve yetki alanları çerçevesinde, idari ve malî karar ve işlemlere ilişkin olarak iç kontrolün işleyişinden, Kurum Mali Hizmetler Birimi ise, iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesinden, İç kontrol düzenlemeleri ve iç kontrol sistemi işleyişinin (Eylem Planında öngörülen faaliyet ve düzenlemelerin gerçekleşme sonuçlarını) yöneticilerin görüşü, kişi ve/veya idarelerin talep ve Şikâyetleri ile iç ve dış denetim sonucunda düzenlenen raporları dikkate alarak en az altı ayda bir olmak üzere düzenli olarak izlenmesi, değerlendirilmesi ve eylem planı formatında üst yöneticiye raporlamasından sorumludur. 2016 yılı denetimlerinde özel idare tarafından hazırlanmadığı tespit edilmiştir. İç kontrol eylem planının takip edilmediği ve değerlendirilmediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların İç Kontrol Standartları başlıklı 5'inci maddesinde belirtilen hususlara ve Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan "Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği" gereği oluşturulması gereken İç Kontrol Eylem Planı hazırlık çalışmalarına başlanılacaktır" denilmektedir.

Sonuç olarak iç kontrol sistemi ile ilgili mevzuat ile yetki ve sorumlulukların yerine getirilmesi konusunda idare ile görüş birliğine varılmıştır. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

8. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

BİLECİK İL ÖZEL İDARESİ 2016 YILI BİLANÇOSU

AKTİF	Cari Yıl 2016	PASİF	Cari Yıl 2016
	TL		TL
1 DÖNEN VARLIKLAR	125.282.857,72	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	27.335.405,41
10 HAZİR DEĞERLER	118.862.852,10	30 KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	0,00
102 BANKA HESABI	118.862.852,10	300 BANKA KREDİLERİ HESABI	0,00
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	0,00	32 FAALİYET BORÇLARI	445.144,83
11 MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	17.004,00	320 BUTÇE EMANETLERİ HESABI	445.144,83
111 ÖZEL KESİM TAHVİL SENET VE BONOLARI HESABI	17.004,00	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	26.093.520,85
12 FAALİYET ALACAKLARI	536.042,13	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	600.020,12
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	0,00	333 EMANETLER HESABI	25.280.504,73
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	536.042,13	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	796.739,73
13 KURUM ALACAKLARI	170.000,00	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	572.543,22
132 KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI	170.000,00	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	210.183,58
14 DİĞER ALACAKLAR	10.813,13	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	8.012,03
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	10.813,13	363 KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI	0,00
15 STOKLAR	5.429.958,83	37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	0,00
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	5.429.958,83	372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	0,00
16 ÖN ÖDEMELER	258.387,53	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	14.257.267,34
160 İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	0,00	40 UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	6.777.451,56
101 PERSONEL AVANGLARI HESABI	0,00	400 BANKA KREDİLERİ HESABI	6.777.451,56
162 BUTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	258.387,53	47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	7.479.815,78
2 DURAN VARLIKLAR	263.901.361,26	472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	7.479.815,78
22 FAALİYET ALACAKLARI	765.802,30	5 ÖZ KAYNAKLAR	347.591.546,23
220 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	725.000,00	50 NET DEĞER	117.673.448,57
226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	40.002,30	500 NET DEĞER HESABI	117.673.448,57
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	1.645.017,54	51 DEĞER HAREKETLERİ	0,00
240 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	1.045.017,54	511 MUHASEBE BİRİMLERİ ARASI İŞLEMLER HESABI	0,00
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	261.351.865,77	519 DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI	0,00
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	65.005.800,20	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	180.589.585,67
252 BİNALAR HESABI	38.007.918,51	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	180.589.585,67
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	10.045.406,35	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-29.037.301,05
254 TAŞITLAR HESABI	5.102.140,70	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-29.037.301,05
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	2.021.777,01	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	78.385.813,04
257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-4.377.118,12	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	78.385.813,04
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	143.805.838,04	591 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)	0,00
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00		
260 HAKLAR HESABI	241.078,84		
268 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-241.078,84		
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	138.875,65		
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	218.465,00		
299 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-79.589,44		
AKTİF TOPLAMI	389.184.218,98	PASİF TOPLAMI	389.184.218,98

BİLECİK İL ÖZEL İDARESİ 2016 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				GİDERİN TÜRÜ Giderin Turu	2014 Yılı	2015 Yılı	Cari Yıl (2016)
	Kod.1	Kod.2	Kod.3	Kod.4				
630	01	0	0	0	Personel Giderleri	15.167.641,90	17.175.575,02	22.846.985,04
630	02	0	0	0	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	2.020.008,75	2.464.678,68	3.115.293,93
630	03	0	0	0	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	10.109.305,61	9.302.467,10	8.306.751,01
630	04	0	0	0	Faiz Giderleri	13.041,06	520.950,90	834.351,50
630	05	0	0	0	Cari Transferler	2.384.386,70	3.985.579,96	3.320.408,97
630	07	0	0	0	Sermaye Transferleri	366.807,50	1.979.035,62	493.481,99
630	11	0	0	0	Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri	1.999.238,38	3.144.030,43	472.913,71
630	13	0	0	0	Amortisman Giderleri	191.382,81	777.142,61	797.070,16
630	14	0	0	0	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	5.845.290,39	4.331.164,60	383.861,53
630	20	0	0	0	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	0,00	678.126,00	0,00
630	30	0	0	0	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	0,00	24.997,32	27.437,75
GİDERLER TOPLAMI :						38.097.103,10	44.383.748,24	40.598.555,59
Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				GELİRİN TÜRÜ Gelirin Turu	2014 Yılı	2015 Yılı	Cari Yıl (2016)
	Kod.1	Kod.2	Kod.3	Kod.4				
600	01	0	0	0	Vergi Gelirleri	231.600,23	219.008,02	545.537,76
600	03	0	0	0	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.800.841,56	886.474,25	1.496.655,25
600	04	0	0	0	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	60.861.790,69	68.312.712,32	81.399.599,82
600	05	0	0	0	Diğer Gelirler	22.578.793,44	30.138.289,46	35.542.575,80
GELİRLER TOPLAMI:						85.473.025,92	99.556.484,05	118.984.368,63
FAALİYET SONUCU (+ / -)								78.385.813,04

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>